

COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (50)

Pomells de Joventut.

Els pomells de Joventut van ser un moviment associatiu de finalitat moral i patriòtica fundat el 1920 per Josep Ma Folch i Torres i format per petits grups de nois i noies a l'entorn d'influència de la revista infantil "Patufet". Josep Ma Folch i Torres a part d'haver dirigit aquesta revista, va escriure multitud de novel·les i contes per a infants que van contribuir en gran manera a l'hàbit de la lectura en català dels nens i nenes.

Cada pomell agafava un nom adient a la seva idiosincràsia i organitzava actes i aplècs d'esperit cristià i catalanista. El seu portaveu general era "Àmfora". En els actes públics les nenes lluïen una característica caputxa blanca.

Els pomells tingueren un ràpid creixement en aquells anys (principi de la dècada dels vint) caracteritzats per la represa de les idees catalanistes. El juliol de 1922 en un aplec celebrat a Montserrat es reuniren uns 500 pomells de tot Catalunya. La dictadura de Primo de Rivera va prohibir ben aviat els Pomells de Joventut, dins la seva política global de repressió del catalanisme. A Terrassa la manifestació més evident d'aquesta política fou el tancament de l'Associació Nacionalista. El mateix "Alfonso" Sala, llavors senador per nomenament del dictador s'havia queixat en el Senat espanyol de les idees que s'inculcaven en els pomells.

Terrassa no fou excepció en la creació de "pomells de joventut". L'u d'abril de 1921 es constituïa aquest moviment civic-religiós en les esglésies de Sant Pere. El primer pomell es titulà "Roses de Caritat". L'11 de setembre del mateix any, en una carta d'invitació als actes commemoratius del dia que en nom d'aquest moviment trametien Carme Camps i Francesca Forrellat a entitats de la ciutat, s'anomenaven ja quatre pomells: "*Roses de Caritat*", "*Pàtria i Caritat*", "*Flors d'Humilitat*" i "*Raïms i Espigues*". A mitjans de 1923, abans de la seva definitiva prohibició trobem encara dos pomells més, "*Camperoles de Sant Pere*" i "*Ferms Catalans*".

En els pobles de la rodalia tenim constància d'haver-se constituït pomells. A Sant Cugat ens consta els de "*Sant Medí*" i "*Garba de flors*". A Matadepera el pomell "*Maria Rosa*". A Castellbisbal, els pomells "*Bell Ideal*", "*Perles de la Moreneta*" i "*Lliris de puresa*". A Rubí els pomells "*Fortitud, Virolai i Núria*". Els pomells de Rubí i St. Cugat editaven un butlletí d'informació general a la primera població, "*Endavant*" que continuà editant-se després de la prohibició dels pomells com a portaveu del Casal Popular de Rubí fins a la guerra civil.

Els nois o noies dels pomells pagaven una petita quota d'afiliació que per exemple era de 15 cts. setmanals a "*Campe-*

Pomell de Joventut
PÀTRIA I CARITAT
Terrassa
1920

El Pomell que encapçalà, té l'honor d'assabentar-vos que ha organitzat variis actes per a commemorar l'onze de setembre, de 1714, en que Catalunya perdé les seves llibertats.

Aquests actes consistiran en fer celebrar el proper diumenge en la Parroquia Església de Sant Pere, una missa de Comunió a dos quarts de vuit del matí a la memòria dels màrtirs d'aquella luerosa data, i després en travessar un cam de roure a l'estiada d'En Rafel de Casanova aixecat a Barcelona.

A tots aquests actes, honorable senyor, hi quedeu convidat, esperant hi fareu acte de presència juntament amb la vostra distingida família.

Ciutat 9 de setembre de 1921.

Del Pomell de Joventut «Pàtria i Caritat»

La Secretària

ANNA VIVER

roles de Sant Pere" i a "Pàtria i Caritat", la secretària de la qual era Anna Viver, 1 pta mensual.

El pomell "Flors d'humilitat" tenia de conseller a Ramon Mañà i de presidenta a Carme Calvet. Els actes més rellevants que va organitzar aquest pomell foren les "Sessions íntimes d'alta espiritualitat". Van celebrar-se en el local del "Centre de Dependents" del 18 de desembre de 1921 fins a principis de 1922. Les sessions consistien en recitals dels millors poemes catalans de l'època amb acompanyament musical de violí i piano. Les sessions van finançar-se amb l'ajut de socis protectors que van pagar 5 ptes per la tarja d'entrada a tot el cicle. L'entrada de senyores i senyoretes era gratuïta.

"Fermes Catalans" fou el pomell que aconseguí tenir més popularitat. El seu president era l'Aureli Biosca i el Secretari era un fill del dirigent republicà Palet i Barba en Miquel Palet i Matí un noi de 15 anys que una desena d'anys més tard seria un dels dirigents d'Esquerra Republicana de Terrassa i finalment del PSUC. El vice-president era el noi de 14 anys Francesc Marcet i Ballber que moriria assassinat pels incontrolats el dia 1 de gener de 1937 als 28 anys. Francesc Marcet havia estat el guanyador dels jocs florals infantils celebrats el 1923 en el Teatre Principal, organitzats pel Centre de Dependents. *Fermes Catalans* edità "LLAVOR", portaveu del pomell. De "Llavor" se n'editaren 4 números, el primer l'abril del 1923 i el darrer fou un número extra de juliol-agost del mateix any. La portada de "Llavor" era un disseny de Pere Prat i Ubach.

L'acte més destacat que organitzà *Fermes Catalans* fou la "festa del pomell" celebrada el 4 de març de 1923. Hi assistí el fundador dels pomells de joventut de Catalunya, en Josep Ma Folch i Torres. Mossèn Homs hi celebrà un ofici a l'església de Sant Pere i es féu la benedicció solemne de la bandera del pomell. A la tarda els nois posaren en escena en el Teatre Principal "La Ventafocs" de Josep Ma Folch i Torres, el qual, present en el teatre cloqué la festa amb un parlament.

D'aquest moviment cristià i patriòtic, es truncat per la dictadura en la seva plenitud, n'han sobreviscut poques evidències; circulars, programes d'actes, rebuts de quotes, l'esmentada revista LLAVOR, etc. Tots ells molt apreciats pels col·leccionistes i molt rars (RR).

Rafael Comas

